

Asia: VN/35084/2025

Kuuleminen alueellisen matkailijaveron toteuttamisesta

Yleisiä näkemyksiä matkailijaverosta

Miten suhtaudut alueellisen matkailijaveron käyttöönottoon? Jos kunnilla olisi mahdollisuus ottaa käyttöön alueellinen matkailijavero, näkisitkö veron ajankohtaisena ja edistettävänä toimenpiteenä?

MTK-Punkaharju ry katsoo, ettei alueellinen matkailijavero ole tässä markkinatilanteessa tarpeellinen. Savonlinnan ja Itä-Suomen alueella ei ole ylikuormittuneita matkailukohteita tai liikamatkailun aiheuttamia haittoja. Päinvastoin, alueen elinkeinoelämä hyötyisi kestävästä lisämatkailusta. Tällä hetkellä suurin osa alueen matkailuyrityksistä taistelee selviytyäkseen ja kuihtumisen kierrettä vastaan. Yrityskenttä toimii samaan aikaan kohonneiden kustannusten, korkean korkotason ja kotimaan kysynnän vähenemisen puristuksessa. Näin ollen ei ole mitään perusteita lisätä taakkaa uusilla veroperusteisilla maksuilla.

Mitä hyötyjä ja haittoja tällaisesta verosta olisi? Entä mitä mahdollisia ongelmia matkailijaveroon voisi liittyä?

Matkailuveron hyöty toteutuu vain, jos tuotto kohdistetaan avoimesti matkailun kuormituksen hallintaan ja palveluiden sekä infran parantamiseen. Ilman täsmällistä kohdentamista vero ei edistä kestävyyttä, ja haittoina korostuvat hinnannousu, kotimaisen kysynnän lasku, pienille toimijoille koituva lisäbyrokratia sekä vaikea valvonta alustapalveluissa, mikä voi heikentää kilpailua ja ohjata asiakkaita alueille, joissa veroa ei ole.

Miten suhtaudut veron kokeiluluonteiseen? Miten ja millä tavoin kokeilu olisi toteutettavissa? Mitä veron kokeilulla haluttaisiin saavuttaa?

Kokeiluihin tulee suhtautua varauksella ja niiden on oltava vapaaehtoisia, tavoitteiltaan tarkasti rajattuja ja niiden vaikutukset on oltavat mitattavissa ennalta sovituilla miattareilla. Jos kokeilulla on kielteisiä vaikutuksia, siitä ei saa aiheutua pysyvää kustannuslisää.

Veron tavoite ja suuruus

Minkälaisia tavoitteita matkailijaverolla olisi? Miksi matkailijavero otettaisiin käyttöön kunnassa ja mitä sillä haluttaisiin saavuttaa?

Mikäli veroa harkitaan, sen tarkoituksena tulee olla ensisijaisesti haittojen hallinta sekä matkailua tukevien investointien rahoittaminen. Yleiskatteellinen varojen kerääminen ei ole perusteltu syy verolle. Verotuksen tavoitteiden tulee näkyä konkreettisina parannuksina saavutettavuuteen, reitistöihin, jäte- ja vesihuoltoon sekä luonnon kulumisen ehkäisyyn erityisesti niillä alueilla, joilla kuormitus on merkittävää.

Mitä kestävän matkailun tavoitteella tarkoitetaan ja miten matkailijaverolla edistettäisiin tätä tavoitetta?

Kestävässä matkailussa pyritään tasapainoon ekologisen kantokyvyn, paikallisten asukkaiden hyväksynnän ja elinkeinon taloudellisen kestävyys välillä. Vero edistää tätä tavoitetta vain silloin, kun sen tuotot käytetään avoimesti toimenpiteisiin, jotka vähentävät matkailun aiheuttamaa kuormitusta. Jos verotuottoa ohjataan muuhun, vaikutukset elinkeinoon muuttuvat helposti kielteisiksi.

Minkä suuruinen matkailijavero olisi perusteltu?

Itä-Suomessa veroa ei tule ottaa käyttöön. Jos vero kuitenkin myöhemmin päätetään toteuttaa, sen tason on oltava maltillinen ja määräytymisen oikeudenmukainen; prosenttiperuste lienee reilumpi kuin kiinteä maksu. Riski hintojen nousun vaikutuksesta kysynnän vähenemiseen kuitenkin säilyy.

Veron soveltamisala

Mihin majoitusmuotoihin veron tulisi kohdistua? Entä mihin sen ei tulisi kohdistua?

Mahdollinen vero tulee kohdentaa ainoastaan ammattimaiseen majoitustoimintaan. Sen on oltava yhdenvertainen eri majoitusmuotojen välillä, mukaan lukien alustojen kautta tarjottu ammattimainen majoitus. Työmatkayöpymiset on perusteltua rajata veron ulkopuolelle, jotta vältetään yritysten kustannusten kasvaminen sekä alueen saavutettavuuden heikkeneminen.

Veron alueellinen soveltaminen

Tulisiko vero olla mahdollista ottaa käyttöön alueellisesti yksittäisissä kunnissa?

Verotusta koskeva päätösvalta tulee kuulua kunnille, joilla on paras tuntemus omista olosuhteistaan. Kunnat saattavat joutua rajaamaan veron soveltamisaluetta joko ajallisesti tai maantieteellisesti, mutta nykytilanteessa Itä-Suomessa tällaiselle menettelylle ei ole perusteluja.

On kuitenkin tärkeää tunnistaa, että vaihtelevat verotasot ja erilaiset soveltamiskäytännöt voivat ohjata kysyntää verottomille alueille sekä vääristää kilpailua.

Tulisiko veroa olla mahdollista soveltaa vain osaan kunnan alueista (esimerkiksi vain keskusta-alueella)?

Ei; mitä monimutkaisemmaksi veron määräytyminen muodostuu, sitä heikompi on sen toimeenpano.

Tulisiko veroa olla mahdollista soveltaa vain osan aikaa vuodesta kuten sesonkiaikoina?

Itä-Suomi pyrkii kehittämään ympärivuotista matkailua, eikä sesonkiaikainen matkailijavero tue tätä tavoitetta millään tavoin. Nykyisinkin majoitusten hinnat nousevat matkailusesongin aikana sen lisäksi, että pysäköinti on kaupunkikeskustassa maksullista. Tämä on selkeästi veroluonteinen, maksu, mikä koetaan mainehaittana.

Missä määrin kunnille tulisi jättää mahdollisuuksia valita veron soveltamiseen liittyviä yksityiskohtia? Esimerkiksi alueellinen soveltuminen, erityyppisiin majoituksiin kohdistuminen, ajallinen soveltuminen ja eri verotasot.

Yksittäinen kunta tuntee parhaiten oman alueensa olosuhteet, siksi kunnille pitää antaa vapaat kädet päättää yksityiskohdista.

Verotuotto

Voit esittää tässä näkemyksiä verotulojen käytöstä ja kohdistamisesta kunnille.

Mikäli vero otetaan käyttöön, sen tuoton tulee jäädä kunnalle, joka perii veron. Verovarot on talousarviossa kohdennettava matkailun haittojen ehkäisyyn sekä palvelu- ja infrastruktuuritason turvaamiseen. Yleiskatteellisena verona matkailijaveron ei ole yritysten näkökulmasta hyväksyttävä ratkaisu. Vaihtoehtoisesti voidaan hyödyntää vapaaehtoisia rahoitusmalleja uuden verorasituksen sijaan.

Verovelvolliset, verotusmenettely ja veronkanto

Voit esittää tässä näkemyksiä verovelvollisuudesta, verotusmenettelystä ja veron keräämisen toteutuksesta.

Verovelvollisuuden tulisi koskea majoituspalvelun tarjoajaa läpikulkueränä. Menettelyn on oltava mahdollisimman yksinkertainen ja digitaalinen, jotta pienet yritykset kuormittuvat mahdollisimman vähän. Raportoinnin ja tilitysten tulisi perustua nykyisiin käytäntöihin. Myös ammattimainen alustatalouden majoitus tulisi sisällyttää samaan menettelyyn, jotta kilpailu olisi reilua ja valvonta uskottavaa. Työmatkayöpymiset on jätettävä veron ulkopuolelle.

Alueellisen matkailijaveron taloudelliset vaikutukset

Minkälainen merkitys matkailulla on kunnille?

Matkailu on Itä-Suomessa keskimääräistä merkittävämpi elinkeino ja työllistäjä, ja kotimaan matkailu muodostaa alan kysynnän perustan. Tämän vuoksi kaikki toimenpiteet, jotka johtavat kustannusten nousuun tai kilpailukyvyyn heikkenemiseen vaikuttavat nopeasti alueen talouteen.

Miten matkailijaveron vaikuttaisi kunnan matkailumääriin ja vetovoimaan?

Vero nostaisi hintoja, heikentäisi kotimaan kysyntää ja vähentäisi alueen vetovoimaa etenkin, jos lähikunnat eivät ottaisi veroa käyttöön tai soveltaisivat sitä eri tavoin.

Miten arvioit matkailijaveron vaikuttavan alueen yrityksiin ja asukkaisiin?

Yrityksiä verotuksen lisääminen rasittaisi sekä kasvavina kustannuksina että hallinnollisena työnä, mikä vähentäisi halua investoida. Asukkaille koituvat mahdolliset edut ovat epäselviä, ellei verotuottoja kohdenneta suoraan matkailualan tarpeisiin.

Miten näet vaikutusten riippuvan siitä, ottavatko lähialueen kunnat matkailijaveron käyttöön ja minkälaisena?

Erilaisella aikataululla tai tasolla toteutettu veron käyttöönotto vaikuttaa kilpailutilanteeseen ja ohjaa kysyntää alueille, joilla veroa ei peritä. Tämä ilmiö muodostaa merkittävän riskin Itä-Suomen alueella.

Miten arvioit matkailijaveron suhdetta muihin matkailuun tai majoitustoimintaan kohdistuviin veroihin?

Yritysten kustannukset ovat jo nyt kestävämmän korkealla tasolla, ja uuden veron käyttöönotto siirtyisi todennäköisesti nopeasti lopullisiin hintoihin. Verotuksen päällekkäisyys voi heikentää kilpailukykyä suhteessa alueisiin, joissa kyseistä veroa ei ole lainkaan tai sen taso poikkeaa merkittävästi.

Muut huomiot

Mitä muita näkökohtia alueellisen matkailijaveron valmistelussa tulisi huomioida? Miten muuten haluat kommentoida matkailijaveron valmistelua?

Valmisteluprosessissa tulee tunnistaa Itä-Suomen erityispiirteet: merkittäviä matkailun haittoja alueella ei ole, mutta toimiala on altis omasta toiminnasta riippumattomille haittatekijöille. Yrittäjiä ja kuntia on olennaista kuulla perusteellisesti sekä arvioida vaihtoehtoisia, vapaaehtoisuuteen perustuvia rahoitusmalleja. Mikäli verotuottoa ei voida kohdentaa yksiselitteisesti matkailun kehittämiseen, ei veroa tule ottaa käyttöön.

Mahdollinen kirjallinen lausunto sekä liitteet

Voit lisätä mahdollisen erillisen kirjallisen lausunnon aiheesta.

-

Lähdeaho-Kero Ruth
MTK-Punkaharju ry - MTK-Punkaharju